

Nikola Šimić Tonin / Žaklina Glibo

BASNOSLOVLJENJE ŽIVOTA

Život(h)inj(ic)e knjiga basni, hrvatskog pjesnika i slikara iz Pridrage, **Zvonka Čuline**, *Od ponosa i sreće kad je život pjesma, do žalopojki stresa i kompleksa*. **Biblioteka ZaPis 10** (Projekt ZaPis – Zavičajni pisci i slikari). Nakladnik - Gradska knjižnica Benkovac. Urednik Mile Marić, Benkovac 2014. Značajki urađena knjiga u svim oblicima knjiškoga izraza. Pamtljiv rukopis ilustratorice (Karolina Kulier Čulina). Format i lice knjige. Prelom. Grafičko oblikovanje. – *da (nam) situacija bude jasna / a sudbina uvijek krasna / svakog dana / jedna basna!*- Zvonko Čulina.

Basna, kratka epska forma, u prozi ili u stihu, drevni oblik književnog postojanja, kroz tisućljeća govorene i pisane riječi, svjedoči tijek da društvene i socijološke odnose posvjedoči specifičnim iskazom, usmenom književnošću svih naroda, u kojoj glavnu ulogu imaju životinje (nekada biljke i druge nežive stvari) s ljudskim svojstvima. Preko njih se kao preko likova, posredno dakle, prikazuju ljudske naravi. Oblikovnim sredstvom dijaloga. Čitajući basnu, promišljamo ljudska svojstva. Domišljamo razlog basni.

Glasoviti basnopisci: Ezop, J. de La Fontaine, G. E. Lessing, Goethe, I. A. Krilov, Ščerdin... kod nas od Dubrovčanina Mavra Vetranovića, Matije Divkovića, Pavla Posilovića, Jurja Habelića, Stipana Jajčanina, Ivane Brlić Mažuranić, Gustava Krkleca, Luke Paljetka... osvjedočena imena, mnogih nacionalnih kultura, potvrđuju svojevrsni izazov izraziti se tom poetskom vrstom. Za sebe ne mogu reći, da sam istaknuti basnoznalac, ali i ne netko koga ta književna forma nije privukla, s toga s oprezom i poštovanjem prema svima koji su se u suvremeno doba okušali, pišemo o književniku Zvonku Čulini. Nepoznanica i praznina u svijetu hrvatske basne, je književna produkcija basnopisaca do pojave Zvonka Čuline. On se svojim **Život(h)inj(ic)ama** nameće kao nezaobilazna suvremena pojavnost i čini taj književni oblik neprekinutim, oblačeći ga u novo poetsko ruho.

Čulinini basnopisi svojevrsna su ljudska kazališna scena, bogati duhovno-iskustveni nanosi, ovdje i sada, tadašnjost, jučerašnjost, moralni kovitlaci sadašnjosti, poetska prezentacija stvarnosti u kojoj su uloge ljudi podijeljene među životinjama. Neke se možebitne životne situacije jedino basnom mogu objasniti, pojasniti, pobasniti, životno primjenjivom koristi.

U svakoj riječi i stihu ne da nam se sakriti slikar ali nam se nesebično otkriva i daje pjesnik koji svoje basne slika riječima, tehnikom pisma. Crnilo i svjetlilo. Idući preko granica. Sa stranica života književnim škarama izrezuje svijet svoje basne. Sve se to s toliko drugoga već u uvodu rečenoga, pamtljivo i prepoznatljivo oko njegovoga imena okuplja. Toliko umjetničkih izričaja. Basna je njegov pjesnički i slikarski otisak prirode, prsta sudbonosnih odnosa posvjedočenih riječima prirodne osobine ljudskoga roda.

Izdvojeni pojedinac, zainteresiran za suodnose čovjeku pojašnjavaju značenja koje izravno teško prihvaća i drži u prostoru nepodražavanja graničnih prostora svjesnosti. Etička svezremenska pitanja selektivno analizirana različitim tematskim i poetskim pristupima basnom obogaćuju analitički izraz uma. Odgovori svjesnoga pred nedvosmislenim razrješenjima upitnih situacija daju dio odgovora s kojom je svaka osobnost nakon pročitane basne suočena. Odgovor nije jednoznačan, on je duboko individualno obojen s parametrima svega što je čitatelja svih književnih oblika, a napose basni dimenzioniralo.

Kroz svoju basnu Zvonko Čulina, izoštrenom analitičnošću, eruptivnih potencijala, duhovne i umjetničke širine, literarnom i estetskom dimenzijom intimnog tona, ulazeći u nečiju ličnost, ismijava glupave napuhanke, spušta na zemlju bahate silnike, kudi ljudske poroke, lukavosti i podmuklosti razno-raznih mutikaša, materijalista, suprotstavlja vrlinu, čestitost, poštenje, pravednost... Upućuje na: Progledaj! Postavlja pitanja svrhe svih takvih manifestacija ponašanja. Njegove basne, njegov identifikacijski kod, podatne su za jezik filma, navlastito jezik crtanoga filma.

Kad lijeni pas daje gas, tražeći spas. / Od vonja do konja. / Učenik-mučenik, Zujaramuha i ostali. / Hvalisanje morskog i primorskog psa. / Na kraju crne priče. / Kung-fu(j) majstor. / Sv(r)aćija posla. / Aligatorski valcer. / Zakon želuca, opasne namjere ili zaboravljena idila. / Progresivna Fuš-Uš. / Ošišani šišmiš. / Do samoutjehe crva. / Dva merino slučaja. / Miss dupina. / Autoportret jedne pirane. / Tko će žabi dlaku dati!? / Majmun crvenoga prkna. / U i oko košnica. / Gladna lisica i zov kokošinjca. / Slon u pidžami. / ...

Život(h)inj(ic)e Zvonka Čuline, nova umjetnička dimenzija za poetski identifikacijski kod i basnoslovljenja o/u životu.